

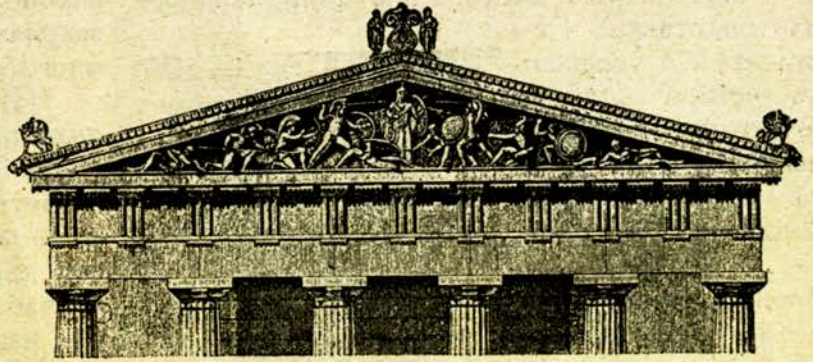
Гърция. Две от тѣзи племена били най-силни и най-много направили за напредѣка на изкуството: *дорийцитѣ* и *йонийцитѣ*. Еднитѣ се явили отъ северъ; тѣ били планинци и много храбри хора, воинствено племе. Тѣ населявали полуострова, а другитѣ живѣли отначало по малоазиатския брѣгъ и по бѣломорскитѣ острови, обичали мореплаването и търговията, наукитѣ и занаятитѣ.

Но по тѣзи мѣста цвѣтѣло изкуство още преди да се яватъ дорийци и йонийци. На островъ Критъ имало голѣмъ градъ по име *Кносъ*. Тамъ сж изкопани основитѣ на широкъ дворецъ, съграденъ близо 1500 години преди рождество Христово. Неговитѣ чертози, стаи и проходи сж толкова много и тѣй заплетени, че напомнятъ прочутия *лабиринтъ* на царъ Мина, който билъ затворилъ въ него чудовището *минотавъръ* (получовѣкъ — полубикъ), убито отъ юначния Тезей, както гласятъ старогръцкитѣ приказки. Въ многобройнитѣ стаи, дворове и тремове на Кноския дворецъ сж намѣрени предмети, по които се вижда, че критското изкуство е дошло отъ Изтокъ.

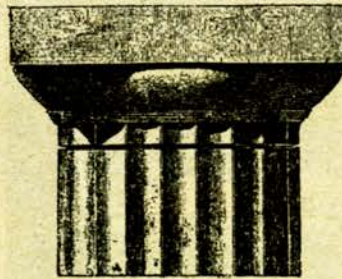
Освенъ това, Омиръ разказва, когато говори за Троянската война, за богатия и славенъ градъ *Троя*, който се намиралъ въ Мала Азия. И тамъ сж правени разкопки. Намѣрени сж основитѣ на много сгради; открити сж хубави сѣдове отъ металъ и печена глина, оржия и различни изображения. На мѣстото на другъ нѣкогашенъ градъ, *Микени*, е изровена голѣма стена, която обикаляла града; открита е и една каменна врата, украсена съ два лѣва. За науката сж ценни и многото издѣлия отъ бронзъ, сребро и злато, изкопани на това мѣсто; тѣ сж изящно изработени. Между тѣхъ има хубави чаши и оржия отъ бронзъ, украсени съ злато.

Откритията въ другъ градъ — *Тиринтъ* — ни показватъ, какви сж били царскитѣ сгради въ онова време. Наврѣхъ бърдото, което се издигало всрѣдъ града (наречено *акрополъ*), имало стена, която заграждала двореца. Той се състоелъ отъ широкъ тремъ, около който имало дворове, житници и помѣщения за робитѣ. Такъвъ дворецъ се наричалъ *мегаронъ*. Когато дорийцитѣ нахлули по тия мѣста и ги превзели, тѣ почнали да строятъ сгради по образа на тиринтския мегаронъ. Тѣй се явилъ *дорийскитѣ храмъ* (храмътъ въ *дорийски стилъ*). Тоя храмъ се състоелъ отъ голѣма правоъгълна стая, всрѣдъ която се издигалъ кумирътъ на божеството,

и отъ входно помѣщение съ редица стълпове (колони) отпредъ; други стълпове се нареждали около стенитъ на светилището (стаята

съ кумира). Потонътъ билъ дървенъ, а надъ него се нареждали каменни кжсове, издѣлани въ видъ на греди и плочи; покривътъ билъ керемиденъ. Надъ стълповетѣ на входната страна и на изходната се изправялъ по единъ тригълникъ отъ мраморъ (нареченъ *фронтонъ*), украсенъ съ изваяния на божества и юнаци. Строителитѣ съ голѣма грижа издѣлвали и нареждали мраморнитѣ камъни, съ които се изграждали стенитъ, стълповетѣ и покривътъ. Особно билъ хубавъ *стълпътъ*.

Той се стѣснявалъ къмъ върха и завършвалъ съ *главулекъ*, съставенъ отъ валчеста плоча и надъ нея втора — квадратна. Стълпътъ билъ набразденъ съ отвесни *жлебини* (дълбеи):

тѣй изглеждалъ по-високъ, по-лекъ и по-хубавъ. По плочитѣ надъ главулецитъ имало издѣлбани редица изображения на хора и чудовища, които се борятъ. Въ жлитѣ на покрива и надъ двата фронтоната имало позлатени украшения отъ мраморъ или печена глина. По горния край на външната стена, задъ стълповетѣ, имало сжщо изпжкнали мраморни изображения; тѣ представяли различни обреди и среци на боговетѣ съ смъртнитѣ. Цѣлиятъ храмъ се издигалъ надъ широка мраморна площадка съ три стѣпала. Тѣй сградата се отдѣляла отъ земята и изглеждала по-близо до небето.

По образецъ на Микенския мегаронъ се явилъ и другъ храмъ — *ис-*